

KÖZMŰVELŐDÉS.

Az erdélyi római kath. irodalmi társulat heti közlönye.

Megjelenik minden szombaton. — A társulat minden rendű tagjai a lapot tagdíjaikért kapják. — Nemtagok részére előfizetési díj: egészévre 4 frt, félévre 2 frt, negyedévre 1 frt

Ugy a lap szellemi részét illető czikkek, mint az előfizetési pénzek a „Közművelődés” szerkesztőségének Gyulafehérvárra a várba küldendők.

Az erdélyegyházmegyei

kántortanító-képezde hol legyen?

(Vége)

De a fentebbiekkel szemben sokan azt mondhatják: »mind szépek ezek; de azt 30—40 praeparandistát a székely földön divó szegénység miatt ki — vagy miféle alap látja el életfenntartási szükséges eszközökkel? Valamint a tanárokat is?« Válasz:

a) Csikmegyében sokan azon fáradoznak: jó volna a megyei praetoriális épületből externus diákok számára egy nagy — kollegiumszerű lakot rendezni be, hol felügyelet alatt — hazulról nagyobbára in natura adni szokott költségek erején — közösen laknának és étkeznének. S hát ez az egyházi középületekben gazdag Fehérvári várban nem történhetnék meg. Ugy hisszük e célra alkalmas helyiségek átadását semmi sem korlátozná; hisz e magasztos célnak ki — vagy mi lehetne ellensége?!!

b) Nagyemlékezetű Fogarasy Mihály püspök urnak az erdélyi egyházmegyei kántortanító képezdének végrendeletileg hagyományozott hetedik és nyolczadik $\frac{1}{8}$ tőkék kamatai is felhozott nehézségen talán tudnának segíteni; különösen pedig igen a hetedik $\frac{1}{8}$ rész, melyről ez áll a végrendeletben többek közt: »A jelenleg Csik-Somlyón levő tanító-képezdének rendelt hetedik egy nyolczad rész szintén elősegítheti azon tervet, hogy a képezde idővel a püspöki székhelyre átköltöztethessék«.

c) Fehérvártt egy életre való képezdész, mindig kapna egy kis tanítványt, kitől nyerendő honorarium is anyagi ügyein sokat lendítene.

d) Eddigi tapasztalat szerint a székely képezdészek nagy többsége nem is oly szegény, mintha

az átköltözés folytán szüleik valami nagy anyagi csapást szenvednének; sőt nem is a szegénység viszi őket a praeparandiára, hanem nagyobbbrészt azon körülmény, mert nagyobb iskolákat az édes apa nem akarván végeztetni s fiából mégis urat akarván neveltetni: adja a kántortanító képezdébe. Eltudnám én név szerint számlálni azon kántorokat, kántor-családokat s más szikulás atyánkfiait is, kik fiaikat csak a Somlyói képezdébe járatják ugyan — holott minden nagyobb anyagi elszegényülés nélkül iskoláztathatnának Udvarhelyen, Kolozsvártt s Fehérvártt stb.

e) Mi a tanárok fizetését illeti ez az azt fedező alapra mindegy akár Somlyón, akár Fehérvártt kell is e terhet hordoznia.

f) Végül az erdélyegyházmegyei — Somlyói — praeparandiára nézve bátor vagyok még azt megjegyezni, hogy míg az azt látogató közelebbi székely fiak előtt a helyiség közelsége *előny*: ugyanez a távoliaknak, vagy a vármegyei magyar ifjaknak talán *hátrány*, s így e körülmény és Fehérvártt, mint centrumot ohajtaná kijelölni.

Ezek volnának azon pontok, melyekben az egyházmegyei képezdének Fehérvárra való áthelyezéséről szót emelni kívántam. Az ügy nem kis horderejű, ezért nem ártanak a hozzászólások különösen az egyetlen kényesebb — természetű diffikultás — a növendékek életmódja körül, ha e miatt a székelyfiak szegényebbjeit nem kívánók a praeparandiától távol tartani. — E sorok írójának volt szerencséje sok szakértővel találkozhatni, kik véleményén vannak annál is inkább, mert leszámítva némely provinciális jellegű érdekeket — véleményét az erdélyi egyházmegye *kántor- és tanítóinak* kiképeztetési érdeke is pártolja, hogy lenne így mint

Egerben, Kalocsán, Esztergomban, Kassán stb. Gy. Fehérvárt is mint püspöki székhelyen Erdély egyetlen katolikus kántortanító képezdéje.

Hanem addig is, míg a képezde áthelyezésével azon cél, mely abban szemünk előtt lebeg: igen óhajtott volna egy ahhoz értő szakértő által az egyházi szertartásokra vonatkozólag évenként 10 – 14 napos ambulans póttan folyamatot tartatni, miknek üdvös hasznáról kellően csak a tudhat gondolkozni, ki talán közvetlen tanuja azon kedvező lendületnek, mely vagy 13 év óta (— mióta t. i. Fehérvárt az ügybuzgó Fogarasy J. karvezető működik —) a fiatal papság körében észlelhető. Ez intézkedés megfelelne Istenben boldogult Főpásztorunk Fogarasy Mihály végakarátának is, mely szerint ő végrendelete 16-ik pontja f) 9) alatt még alapítványilag is segíteni kíván azon hiányokon, melyek a székesegyháztól távol vidéken lévő somlyói képezdei növendékeknek mutatkoznak az anyaszentegyház lélekemelő és magasztos szertartásainak elsajátításában — továbbá az ugynevezett »Cantus Gregorianus« betanulásában. Adja az Ég, hogy e hiányokon egyelőre említett póttanfolyamok — később pedig a Praeparandiának Gy.-Fehérvárra átköltöztetésével segítve legyen.

Tompódi.

A nők neveléséről.

Irtta Fenelon.

Franciaából fordította: SZÉKELY ANTAL.

(Folytatás.)

Fenelon tanácsai egy előkelő nő számára lánya neveléséről illetőleg.

Mert kívánja, asszonyom, sietek nézeteimet előadni lánya nevelésére nézve.

Ha több lánya lenne, nevelésükben gyakran zavarnák kegyedet dolgai, melyek miatt összeköttetése s érintkezése a külvilággal sokkal nagyobb, mintsem kívánná. Ez esetben kiválaszthatna kegyed egy jó zárdát, melyben a növendékek nevelése kifogástalan. — De mert csak egy lánya van, kit nevelnie kell, s mert Isten képességet adott kegyednek, asszonyom, arra, hogy e nevelés gondját magára vállalhassa, azt hiszem, kegyed jobb nevelést adhat neki, mint bármely zárdá. A bölcs, gyöngéd és keresztény anya szemei kétség kívül sok olyat felfedeznek, a miket mások nem vennének észre. E tulajdonságok azonban igen ritkán találhatók föl s azért legbiztosabb mód az anyákra nézve, ha gyermekeik nevelését valamely zárdára bizzák. Gyakran ugyanis hiányzik náluk a kellő ismeret, hogy gyermekeiket nevelhessék, vagy ha ez meg van is, de nem erősítik meg azt komoly és keresztényi viselet jó példájával, mely nélkül pedig a legalaposabb oktatás is minden benyomás nélkül marad; mert mindazt, mit

az anya mond gyermekének, megsemmisíti azzal, a mit lánya tőle lát. Kegyednél, asszonyom, nem így van. Kegyed csak Isten szolgálatára gondol; a vallás legelső gondja s így másra nem tanítja lányát, csak a mit kegyed tetteiben lát. S így kiveszem kegyedet az általános szabály alól, s nevelését bármily zárdanevelésnek elébe helyezem. Sőt nagy előnye is van e nevelésnek, melyet kegyed lányának saját körében ad. Ha valamely intézet nem áll szigorú szabály alatt, leánya tisztelve látná ott a hűségöt, és ez a legfinomabb méreg egy ifjú lányra nézve. Bűvös édenként hallaná ott a világot magasztalni, pedig semmi sem veszélyesebb hatása, mint századunk e csalóképe, melyre távolról csodálattal tekintünk, mert nagyitva tárja elénk gyönyöreit a nélkül, hogy megmutatná a csalódásokat és keserőségeket is. Soha se vakítja el a világ az embert annyira, mintha távolról vizsgálja a nélkül, hogy közelről látta, s magát csábításai ellen biztosította volna. Ezért én mindig jobban félek egy elvilágiasodott zárdától, mint magától a világtól. Ha ellenben egy kolostorban szent hév, s a szabályok megtartása uralkodik, az előkelő ifjú lány teljes tudatlanságban nő fel a világra nézve. Kétségkívül bolgog tudatlanság ez, ha mindvégig tarthat; ha azonban a lány egy bizonyos korban e zárdából a szülői házba visszakerül, hol pezsg a világi élet, semmitől sem kell annyira félnünk, mint e meglepetéstől és az élénk képzelődésnek e nagy megrázkodtatásától.

A fiatal lány, ki csak annyiban volt elszakítva a világtól, a mennyiben nem ismerte, s kiben az erény még nem vert mély gyökereket, csakhamar azon gondolatra jöhet, hogy elrejtettük előle azt, a mi a legcsodálatra méltóbb. Ugy lép ki a zárdából mintha valakit barlangban neveltek föl s egyszerre kivezetnék a napfényre. Semmi sem oly megröndítő, mint ez előre nem látott átmenet és ily fény, melyhez nem vagyunk hozzászokva. Sokkal jobb az, hogyha a lány lassan-lassan hozzászokik a világhoz ájtatos és okos anyja közelében, ki nem mutat meg neki mást, mint a mit ismernie kell, ki alkalmilag figyelmezteti a világ egyes hibáira és példát ad neki, hogy teljes óvatossággal, s csak akkor érinkezzünk a világgal, midőn szükséges.

Felette becsülöm a jó zárdák nevelését; de még többre tartom egy jó anya vezetését, ha ideje van rá. S így azt hiszem, hogy sokkal jobban cselekszik kegyed, ha lányát saját körében neveli fel, mintha a legjobb zárdába is küldi. Kevés anyja azonban, kiknek hasonló tanácsot adhatnék.

Igaz ugyan, hogy e nevelés nagyon sok veszéllyel járhatna, ha kegyed nagy gondot nem fektetne azon nők óvatos kiválasztására, kik lánya környezetét képezik. Kegyednek házi elfoglaltatása és az illemkivánta külső összeköttetése nem engedik, hogy lányát mindig szemmel tartsa. Kívánatos lenne, hogy lehetőleg minél ritkábban maradjon el kegyedtől; de kegyed sem viheti őt bárhová magával. Ha pedig könnyelmű, roszerkölcsű és gondatlan kezek között hagyja lányát,

egy hét alatt több rosszat tanul tőlük, mint a mennyi jót kegyeddel éveken át tanulna. Mindazon egyének, kik magok is rendesen rossz nevelésben részesültek, lányát is körülbelül úgy fogják oktatni. Nagyon szabadon beszélnek majd a gyermek előtt, ki mindent megfigyel és azt hiszi, hogy ő is mindazt megteheti. Elhalmozzák őt hamis és veszélyes elvekkel. A gyermek hallja, mint rágalmaznak, hazudnak, alaptalanul gyanakszanak s mint perlekednek minden kicsinységért. Látja tőlük a féltékenységet, az ellenségeskedést, lát bizarr és elviselhetetlen jellemet s neha színlelt, vagy babonás jámborságot, szóval látja a legnagyobb hibákat a nélkül, hogy azokat kijavítani látná. S különben e szolgálalkü egyének leggyakrabban a legveszélyesebb szivesség és hízélgés által akarnak a gyermeknek tetzeseni. Megvallom, hogy a legközépszerűbb zárda nevelése jobb, mint az ily házi nevelés. Én azonban féltetelezem, hogy kegyed soha sem vesztí el szemei elől lányát kivéve ha azt el nem kerülheti, s hogy lesz legalább egy biztos egyén gyermeke közepében, ki kezeskedhetik azon alkalmakra nézve, midőn kegyed lányát elhagyni kénytelen. Szükséges, hogy ez egyén elég értelmes és erényes legyen arra, hogy szelíd tekintélyt szerezve, a többi nőket kötelességeik teljesítésében megtartsa, hogy a gyermeket szükség esetében korlátozza a nélkül, hogy magára vonná gyűlöletét, s hogy kegyednek számot adjon mindarról, mi a jövőben némi figyelmet érdemel. Megvallom, ily nőt nem könnyű találni; de nagyon fontos egy ilyet keresnünk s nem szabad kimélnünk a költséget, hogy állását körünkben kellemessé tegyük. Tudom, mily csalódásoknak lehetünk ez ügyben kitéve; de meg kell elégednünk a lényeges kellékekkel és el kell néznünk a hibákat, melyek esetleg e kellékekkel elegyítve vannak; mert ily alkalmas egyén segítségével nélkül alig fogja kegyed czélját elérhetni.

Ha lányá értelme eléggé kifejlődött s meglehetősen könnyűsége és éles látásra tett szert, féltő hogy a szellemesség vágyába s hiu és veszélyes tudvágyba ne essék. Engedje meg asszonyom, hogy itt még egy megjegyzést tegyek, mely nem fogja megsérteni, mert kegyedre nem vonatkozik.

A nők rendesen még sokkal szenvedélyesebben kívánják a szellem mint a test ékeit. Azok, kiknek tehetségök van a tanulásra s a kik ezáltal magokat a többiaktól megkülönböztetni remélik, még hevesebben rajongnak könyveik, mint ruháik iránt. Kissé elrejtik tudományukat, de csak félig, hogy ez okosságuk mellett még szerényeknek is tartassanak. A hiuság más feltűnőbb nemeiből könnyebb kigyógyulni: mert az ember észreveszi azokat, szemrehányást tesz magának miattok s mert könnyelmű jellemre mutatnak. Egy tudvágyó nő azonban, ki fejébe veszi, hogy sokat tud, azzal hízélgés magának, hogy ő feljebb való a többi nőknél; kedvet talál a többi nők multságainak és hiuságainak megvetésében. Mindenben alaposan képezettnék hiszi magát és senki sem képes e makacs képzelődésből kigyógyítani. Pedig rendesen mindent csak félig

tudnak. S azt, a mit tudnak inkább elvakítja, mint megvilágosítaná őket. Azzal ámitják magukat, hogy mindent tudnak, és mindenben határozni akarnak: szenvedélyesen pártolják az egyiket a másik ellen minden vitatkozásban, melyek tehetségüket felülmulják, még a vallás dolgaiban is. Innen van, hogy minden keletkező tévely oly előhaladásokat tett a nők által, kik azokat elős gitették és támogatták. A nők beszédesek a társalgásban, s élénken vágyódnak egy egy ármány vezetésére. A nők valódi hiuságaitól, melyeket e néven ismerünk, korán sem féltünk annyira, mint e finom és komoly hiuságtól, mely a szellemesség vágya felé irányul, az alapos képzettség látszatával akarva tündökölni. A fődolog azért, hogy kegyed lányának mindig az egyszerű értelmességet ajánlja. Elég, ha kellőleg tudja a vallást arra, hogy hívő legyen s gyakorlatban pontosan kövesse azt a nélkül, hogy annak megvitására bocsátkoznék. Neki csak az egyházra kell hallgatnia s híven követnie azokat, kik az egyház tanát hirdetik. Lelki igazgatójául oly egyént kell választania ki épületes példát ad erkölcesi szigorúságával, s ki képes tudományossága által Istenhez vezérelni a lelkeket. Futnia kell az oly nők társaságától, kik merészen okoskodnak a tanok fölött és éreznie kell önmagában e szabadság mily illetlen és veszélyes. Rettegnie kell a veszélyes könyvek olvasásától a nélkül, hogy vizsgálgatná, miért tiltják attól. Legyen bizalmatlan önmaga iránt s féljen a tudvágy és önhiúság kelepczéitől; alázatos szívvvel kell imádkoznia Istenhez, hogy megadja neki a lelki szépséget, a gyakori önmagábaszállás, az ellenkezéss nélküli engedelmesség kegyelmét, hogy nyugodtan tühessen, ha bölcs és hozzá ragaszkodó egyének leghatározottabb ítéletein is javítanak, s hogy tudjon hallgatni, beszélni hagyva másokat. Inkább legyen jártas a házfelügyelő számadásaiban, mint a theologusoknak a kegyelemről tartott vitáiban. Foglalkoztassa őt valamely szőnyeg himzésével, mely szobája díszére s hasznára lesz, s mely legalább elvonja a világ veszélyes érintkezéseitől; de soha se engedje meg neki, hogy a theologiai kérdésekről vitatkozva hitét tegye kockára. Ha azzal hízélgés magának, hogy kizárólag szellemes, ha nem lel kedvet a házi gondokban minden el van veszve. Az erényes asszony az ő házában marad, hallgat, bizik és engedelmeskedik: nem vitatkozik az egyház ellen.

Azon legkevésbé sem kételkedem, asszonyom, hogy kegyed az egyes alkalmak szerint soha sem mulasztja el leányát figyelmeztetni azon illetlensége és viszásságokra, melyek némely nők e szellemességében nyilvánulnak, hogy így eltávolítsa őt ez örvénytől; de mert ilyenkor az anyai tekintély juthat veszélybe s néha legbölcsebb tanácsai sem képesek meggyőzni leányát izlése ellenkezőjéről, ajánlanám, hogy a nők barátai közül, érdemeik folytán a világban közelmérésben álló egyénekkel, leányuk jelenlétében s legkevésbé sem mutatva, hogy reá gondolnak, rosزالólag szólna azon nők hiu és nevetséges jelleméről, kik bölcsenek akarnak látszani s a kik a vallás ujitói irányában

bizonyos részreajlást mutatnak. E közvetett beszélgetések véleményem szerint sokkal nagyobb hatással lesznek, mint bármely más, melyet kegyed közvetlenül intézne leányához.

(Vége köv.)

T A R C S A.

Veszprém.

— Népmonda. —

Balatonnak — mely büszke kényvel
Habját ide s tova veti,
Ha vad szilaj szél törve rája
Csendes nyugalmát fölveri,
Mely olykor sima tükörében
Fürösztve a hold szende képét,
A jó öreg sajkás-halásznak
Reményre gyujtja föl kedélyét —
A mint mondám: Balatonnak, ha
Partján, Bakony — ez ősi rengeteg —
Felé haladsz — „kissé távol“ a parttól —
Utadban a vén Veszprémet leled.
A melynek hogy honnan vagyon
Valódi tős-magyar neve
Jer ülj mellém! hadd mondok el
Mit tart felöle a rege;

Nyolcz század év előtt még
István kiralyunk neje*) ott
Az Ur dicséretére,
Építettett egy templomot,
S midőn már félig készen álla
Királynénk kincses-garmadája
Egész fenékgig megfagyott.
Nem volt tehát miből fedezni
Szegény munkások munka-bérét
S királynénknak nyugodt kedélyét
A gond marokkal tépni kezdi.
A templom így — épülve félig —
Állott soká' reménykedőn,
Miben nem is csalatkozték, mert
Reménye végre teljesült lőn...

Dus, ezüst s aranytól ékes
Biborszinü nyusztmenyéses
Drága köntös a királynén.
Angyal szívében a bánat,
Elméjén a gond boruja
Mely a szívet, mely a keblet
Ugy emészti, úgy földulja.
Termiben úgy föl s le járva
Rózsabimbó ajakára,
Fájó érzet-szülte sóhaj
Jó és messze röppen onnan,
Majd szemének egy-egy gyöngye
Liljom arczán lassan jön le.

*) Szt. István neje Gizella.

S végre oly nehéz a bánat
Szemrehányást tesz magának:
„Rajtam mért e drága köntös
Melyen a föld annyi kincse,
Mint a föld mélyén sok rabnak
Busan csörtető bilincse?
Testem mért a drága mezbe'
Ennyi kincscsel elfedezve?
— Többi közt ily szóra kelvén —
Álljon a templom s te vessz prém!“
Ugy is lőn, a köntös árán
Elkészülve állt a templom,
Melyből egy rész még ma is meg,
És a többi lett sötét rom;
Mely földe kegyuri kézzel
Ujabb templom lett letéve
Es ez áll ma is remélve
Vénebb kort a „régí részszel.“

A helység. * * *
mely régi templom
Körül építettett,
„Veszprém“-nek elnevezve máig
Viseli e nevet.

S midőn a lankadó, piros nap
Nyugodni száll alá,
S a munkában kifáradott pór
Dolgát abban hagyá,
S a csintalan, vidor „kicsiny“, ha
Törődött atyját kérve kéri,
Tündér mesét mesélve néki:
Ő elbeszéli szépen a regét
Veszprém honnan vevé nevét
— Enyed, 1881. —

Istvánfi Gyula.

A testamentum.

— Pályanyertes elbeszélés. —

Mottó: Et antiquum testamentum
novo cedat ritui.

I.

— Adjon Isten jó estét! így köszönt be Rászedi
Absolon a Zekul város egyik korcsmájában vigan mulatozó székely atyafiakhoz.

— Adjon Isten magának is! volt mindnyájuk részéről a válasz.

— Hát mi járatanb fáradoznak, merre utaznak?

— Mi bizony a tegnap valánk Zsámbokon, holnaputánra pedig, ha a jó Isten is megsegít, Boksányba mennénk vásárra: körülnézni, milyen ára van a marhának, mert mi efféle mészáros emberek levén, marhából élünk.

— Nő, akkor én is letelepedhetek maguk közé, mert én is épen oda megyek!

— Tessék csak letepedni, kedves atyánkfia: kend pedig korcsmárosné hozzon egy liter bort s poharat, hogy ezen új vendégünk verje le torkáról a pórt, szól a többiek közül Lonkási János jómódu falusi közember Fenyüfalváról.

Az idegen egész hidegen fogadta e meghívást, s leült ugyan az asztal egyik szegleténél; de oly képet vágott, mintha azt akarta volna elárulni, hogy a jelenlevő társaság tagjai legfőlebb csak kitüntetésül fogadják, ha velök csak szóba is ereszkedik. Ő ugyanis egész uri viseletű volt mind ruházata, mind magatartásában úgy, hogy ha a boros üveg a mulatozóba bátorságot nem önt, az idegent egyenesen ha nemis nagyságos — de legalább tekintetes urnak szólítják, pedig csak Csabur városa egyik marhakereskedőjének adá ki magát.

Midőn Lonkásiek az idegen foglalkozását megtudák, akkorát esett előttök tekintélyéből, hogy az atyafiak még rá sem hederítettek, mert ha az nem akara hozzájuk leereszkedni, ők valának bátrak hozzá felemelkedni, s így az egyensúly helyre lett köztük állítva.

— Tessék igyék uram! — biztatja Lonkási — tudom nem fél a bortól, hiszen az ur is csak hasonló szőrű-bőrű ember, mint mi, kik nem futunk messze a boroscskától.

— Kivált ha sokat iszunk, szól egyik nevetve.

— Rászedi uz a szives kínálgatások után csakugyan hajlani kezdett, mint fűszál az enyhe szellő alatt, s egyet befelé mozdulva kiüríté az elébe tett ponár tartalmát.

— Torkom után mondom, jól esék!

— Adj' Isten egészségére! kívánák a többiek.

Ezután a literes még egyet került, de erre beléje mély üresség merült s a kompánia tisztelt tagjai csak nézegettek egymás szeméibe, melyekből azon kérdés vala kiolvasható: ki tölteti már meg a buslakodó literest? A korcsmáros pedig egész vizslatekinteteket lövelt feléjük s indulókészen várta a megrendelést.

— Hallja korcsmáros! kiált Lonkási.

— Tessék, kérem alásan, felel a vendéglős, s akkorát nyult, hogy feje szirte leugrott nyakáról.

— Egy liter bort!

— Azonnal kérem alásan.

— De kérem, Lonkási ur, már rajtam a sor s ezzel Rászedi ur egy literest nyujta a korcsmáros felé.

A korcsmáros mindkettőt volt kegyes megtölteni, Az elébbi levert hangulat ismét felvidult s Lonkási egész bor — akarom mondani — diadalittason tekintett szét a társaságon — jelezni akarva, mily derék legény ő. Szives leereszkedést csupán Rászedihez mutatott, ki szintén egyik részes vala az ujjabb hozatalban.

Igyatok, mig kigyul a torkatok, kiált fel vigan Lonkási töltögetve a poharakat. Rászedi ur nyujtsa közelebb poharát, mert ha Rászedi is, de minket nem szed rá! Itt inni kell!

Ittak mindnyájan. Lonkási egész önelégülten nézte ezt végig s azután ő is kiüríté poharát.

És így ittak tovább — az egész éjen át. Reggel teljes nyelvzavar volt. Magyarok voltak — egymást nem értették. Csendes volt a természet — forgott minden körülök; s bár aránylag az emberi testnek nem legnagyobb része a fej: mégis ez folytonosan előre

huzta őket s a korcsmáros csak nagy nehezen jött rá, hogy nem *dogányt*, hanem tokányt kérnek frustokra.

A frustuk csakhamar kész volt s melléültek mindnyájan: de a bor már elvette volt szájuk ízét — nem izlett semmi! Még erejüket is elvesztették volt — a bor elgyengítette. Félni lehet, hogy szájuk helyett az asztal alá rakják a tokányt. Tehetetlenségüknek leginkább a korcsmáros kutyája örvendett, mely az elhullott tokány szilak-bilakokból pompás frustokot csapott. Midőn a vendégek a korcsomába jöttek — ugatta; de most hálából szeliden viselte magát, még meg sem böffent, hanem jókedvűen verdeste lombos farkával a padlást, az az asztalról lecsorgott bortócsát felprecskelve a tisztára meszelt falakra.

Frustok után fizetésre került a dolog. Rászedit kivéve mindenki vonakodott. Inni könnyű, de fizetni bajos,

— Ne fizessenek a czudarok! kiált fel Lonkási. Nem kell nekem koldusok kenyere. Nemzetségüknek sem volt annyi pénzük, mint nekem! S ezzel négy darab ezerest, öt darab százast s 100 frtot (egyforintos bankjegyekben) kidobott az asztalra.

Rászedi ur hűségát e sértette. A nem pénz mondá — s negyven pár ökör árát kiraká az asztalra. Erre még Lonkási is nagyot nézett maga elé; de Rászedinnek mégis csak annyit engedett, hogy a fizetésben egyformán osztozzanak.

Most indulni kellett volna, de bár az ész különösen Lonkási és Rászedinél helyecskén állott; de lábaik nem birták az éj terhét, s oly nehezeket pillantottak, mintha elmosódottak lettek volna szemek. Az álom nehezedett rájuk.

Csakhamar lenyomta őket az álom és mámor. Elaludtak kiki ott, hová önsulya terítte le, — Borral élének — borban alusznak: édes álom! A korcsmáros is lefeküdt. Felettök néma csend honolt — alattuk dicsőségük nedve folydogált. De a csend nem sokáig tartott. Csakhamar oly hortyogást vittek véghez, hogy a szoba szegletében magát szintén meghuzott burkus kutya morogni kezdett, mintha kérdené: ki mer az én nyelvemen beszélni? Végre egymáshoz szoktak. A burkus sem haragudt, aludtak mind tovább.

Délután 3 óraker volt; ekkor mindnyájan felébredtek. Szégyenkezve néztek egymásra: piszkosok, mocskosok voltak, hogy a szoba bepiszkolása miatt haragoskodó korcsmárosné duzzogó nyelvétől szabaduljanak — kiindultak. E közben egyik felkiált:

— Jaj Istenem, oda pénzem!

Mindenik zsebéhez vagy börtárisnyájához kapott. Pénzüket keresték. Sáppadoznak. Szomorúság lepi el mindenik arcát. Majd körül néznek. Nincs köztök Rászedi Mindnyájan őt gondolták tolvajnak.

— A tolvajnak, szól keserűen Lonkási, még a neve sem vala becsületes. Rászedi rászede benünkek! —

— Jó lesz bíróhoz menni, mond egyik.

— Oda mehetsz, sohajt a másik.

— Az ily csalók eszén nem fog ki senki, jegyzi

meg a harmadik. Éjjel urason volt öltözve — eddig rajta is tarisnya s bocskor van lábain.

Ily szomorú szóváltások történtek, De legszomorubbán hangzott a szó Lonkási ajkairól. Mindnyájan vesztesek valának — de csak kis mértékben. Káruk tehát könnyebben viselték, s ezért mintegy megfelejtkezve önkárukról, sajnálkozó tekinteteket Lonkásira vetve, inkább az ő szomorú sorsán, mint magukén busultak.

— 4600 frt! iszonyatos csapás! suttogák butelten.

Iszonyatos! sohajt Lonkási: — Erre mély gondolatokba merült. Mintha lábai földhöz lettek volna szegve — sokideig mozdulatlan maradt. Szemei mereven néztek maguk elé. Lelkében zavar, ijedség, kétség bu, fájdalom dultak. Majd ajkai megnyilva, felsohajta:

Szegény fejem! szegény feleségem és gyermekeim! Ezekután nem volt mit tenniök: kiki haza tért. Lonkási is még estére visszaérkezett Fenyőfalvára.

(Folyt. köv.)

Kisebb közlemények.

— **Heti körszemle.** Itthon. *A felállítandó harmadik egyetem ügyében* Kassán jun. 20-án Trefort minister elnökele alatt értekezlet tartott, melyen a város culturalis viszonyait, történelmi multját, a nevelés érdekében hozott áldozatait feltüntető emlékirat olvastott fel. — *A kassai Convictus visszaállítását* lehetőnek mondotta Trefort minister, ámbár nagy akadályt képez az épület, melyet megszemlélt, amennyiben ennek restaurálása és kibővítése körülbelül 100,000 frtnyi összeget igényelne. — *A horvátországi bánt legközelebbi hivatalos utja* alkalmával a Horvátországba bekebelezett határörvidéken oly beszéddel fogadták, melyben nem kívánának egyebet, mint Fiume, Muraköz, Bosznia stb. bekebelezését Horvátországba, és így egy „nagy horvát királyság” alakítását. — *A boszniai ujjoncsóságról* jelentik, hogy Mostárban 14 önkényes közül 7 mohamedán vallásu jelentkezett és soroztatott be. — *A ministeriumokban* a jövő évi költségvetés kidolgozása s összeállításával foglalkoznak, melyben az új vámtarifa, petroleum adó és a tervbe vett adókezelési reform nagy szerepet játszik. — *Herczegóvínában* e hó elején tett még erőfeszítést mintegy 300 főből álló felkelő csapat Tungusz és Taltoforte vezérlete alatt. A 71-ik gyalog ezred másfél százada küldetett ki Nevesinyéből a csapat üldözésére. — *A közoktatásügyi minister* megbizásából német nyelven is adnak ki jelentést a magyar közoktatásügy állásáról. — *Em. Simor János* bíbornok-érsek ő Eminentiája Székesfehérvár szab. kir. város árvái részére állítandó árvaház alapjához 100,000 frttal járult; nem különben a nagy-szombati káptalan javadalmazására 100,000 forintot adományozott püspökké szenteltetésének 25-ik évfordulója alkalmából. — *Az osztrák-magyar monarchia* területén f. évi junius 30-tól megszűnt a dohánygyártmányok eladásánál az az érkedvezmény, melyben a fogyasztók eddig részeseletk, ha a szivart százzámra, vagy a dohányt kilogramm illetve csomagzámmra vették. — **Olaszország.** *A pápai encyclica*, melyet Olaszország püspökeihez intézett s a melyben ajánlja a katolikusoknak ápolását és

kiható támogatását a tudományoknak, Aquinói sz. Tamás bölcseleti rendszerének és a kath. sajtónak, egész Olaszországban nagy mozgalmat idézett elő, különösen jótékonyan hatott a katolikusok tömörülésére. — *A pápaság elleni gyűlölet* napról-napra támadóbban lép föl, és ugy a sajtóban, mint egyes hirhert szónokoknál határozott fenyegetésekben is nyilvánul. — *A nápolyi egyetem 500 tanulója* hódoló föliratot terjesztett a Szent Atya elé, melyben fájdalmas sajnálatukat tejezik ki liberalis társaik kihágásai fölött. — *A legközelebbi pápai consistorium* napja még nincs kitűzve, de bizonyára már nem sokára megtartatik, mert Lavigeri bíbornok és Algiri érsek e legközelebbi napokban Rómába érkeznek, hogy a bíbornoki kalapot átvegye. — **Franciaország.** *A házasság fölbonthatóságáról* szóló javaslatot a kamara jun. 20-iki ülésében 334 szóval 138 ellenében második olvasásban is elfogadta. — *Freycinet és Gambetta* között valóságos élethalál harc foly, mely egyiknek vagy másiknak teljes bukásával fog végződni — *A katolikusok szervezkedése* az istentelen iskolatörvénnyel szemben egész Franciaországban szépen halad elő, mint ez a Párisban mult esütörtökön tartott kath. congressusban constatatott. — *A képviselőház* jun. 24-én 15 szónyi többséggel kimondotta a fészületek eltávolítását a törvényszéki termekből. — **Németország.** *Az új porosz egyházpolitikai törvény* junius 22-én lépett hatályba. — *A tívli tartománygyűlésen* javaslat terjesztetett be, melynek czélja a felekezetenküli iskolát lehetetlenné tenni, és egyuttal gondoskodni arról, hogy a tanítók helyzetén javitassék. — *Belgium Soignie* nevű városában a pótválasztásnál a katolikusok jeiltje győzött. — *Fényes győzelmet* aratott a Centrumpárt Düsseldorfban a pótválasztásnál, mely alkalommal jelöltje Lucius Agost választott képviselővé. — *A müncheni katolikusok* nevében két tekintélyes férfi a városi képviseletben indítványt tett a Reinkens-féle üzelmek megszüntetésére. — **Angolország.** *A képviselőház* 132 szavazattal 30 ellenében elfogadta az irországi kénysertörvény XII. cikkelyét, mely felhatalmazza a kormányt a közbékét veszélyeztető idegezeknek N. Britanniából és Irországból való kiutasítására. — **Oroszország.** *A haditengerésztiszték* elfogatásával újabb elfogatások vannak kapcsolatban. Harminczkilencz nihilista fogatott; mindnyájuknál kiterjedt levelezés találatott. — *Az orosz belügyminister* körlevél útján értesíté a kormányzókat, hogy a felelősség további antisemita tüntetésekért ő set fogja terhelni. — **Törökország.** *A török hadsereg* reorganisatioja végett német tisztek lettek szerződötve, kik már megkapták török katonai rangjukat. — *A porta* köriratot tett közzé, melyben ujjlag bebizonyítani törekszik, mennyire fölösleges az egyiptomi bonyodalom ügyében összehívott Conferentia. — **Szerbia.** *A válság* véget ért, a skupstina határozatképeséé lön, miért is most már minden idejét a legfontosabb javaslatok elintézésére fordíthatja. — **A Duna-kérdésben jelentik, hogy junius végén Párisban vagy Londonban európai conferentia fog határozni a nemzetközi bizottság által kidolgozott szabályzat fölött. — **Egyiptom.** *A Conferentia* jun. 23-án tartotta meg első ülését Therápiában az olasz nagykövethél Corti grófnál ennek elnökele alatt. Első teendője vala a conferentiának megalakulását hivatalo-**

san tudatni a portával. Tanácskozásait különben titkon tartja. Az összes hatalmak azonban megígérték, hogy a confrentia tartama alatt tartózkodni fognak minden elszigetelt cselekvéstől, kivéve, ha az európaiak biztosságát veszély fenyegetné.

— **Erkölesi hitélet.** (Vége.) Ily módon épült és szereltetett fel a jobbágyfalvi templom, azonban a felszerelésből hiányzott egy lényeges rész az orgona; de hogy e szükségén is segítve legyen mlts és ftdő Kovács Ferencz kerületi főesperes ur a jobbágyfalvi egyház ügyei körül kifejtett munkásságát azzal koronázta meg, hogy 110 frt értékű hármioniumát a templomnak adományozta, mely jelenleg az orgona helyét pótolja. Fogadja ő méltósága e nemes szívü adományáért mindnyájunk hálás köszönetét. Meg kell említenem M. Vásárhelytt lakó Benkő Máriát, ki szintén szép majdnem 70 frt értékű becses tárgyakkal u. m. két processio keresztel, egy olajfestésü Mária képpel, két oltárpárnával, egy karinggel, egy Mikházi Kovács Gyula ur és Kovács Berta k. a két olajnyomatu diszes képpel, Nyarádszeredai I. Csergöfy Józsefné asszony egy értékes szószék terítövel, I. Jakab Istvánné egy pár miniszter inggel, a jobbágyfalvi nők tktes Boér Ferenczné kezdeményezése folytán egy szép oltárszönyeggel és ezeken kívül tktes Boér Ferenczné egy 135 frt értékü szép haranggal ajándékozta meg templomunkat; fogadják a nemes szívü jótévök egyen-egyen mindnyájunk hálás köszönetét, az Ur, kinek háza ékesítéséhez járulni szivesek voltak, fizesse vissza sokszorosan becses áldozatukat.

Miután a templom a fennemlített felszerelvényekkel ellátott a b. e. főpásztor ur már említett folyó évi mártius hó 17-ikéről 842. sz. alatt kelt becses intézkedése szerint méltóságos és főtisztelendő Kovács Ferencz főesperes és apát-plebános urat bizta meg hogy a templomnak megáldási ténykedéssel egy általa meghatározandó s a hivekkel közlendő napon a lehető legnagyobb ünnepélyességgel eszközölje és a templomot rendeltetésének adja át. Az ünnepély napjául folyó évi május 14-ik napja (Dom. V. post pascha) tűzetett ki, mely nem csak a helybeli, hanem az egész bekecsalji szentföldi hivekkel közöltetvén, ezeknek lelkipásztoraik vezetése alatt példás rendben ájtatos imák és énekek zengedése közti megérkezése után a minden oldalról összesereglett nagyszámu hivek jelenlétében a következőleg folyt le.

Az ünnepélyt a „Jöjj el szt. Lélek Isten“ kezdetü ének nyitotta meg, melyet végezvén a kar e sorok írója mint helybeli felkész lépett a szószékre, s a püspöki megbízó leirat felolvasása után az ugyanaznap evangélium e szavait: „Kérjétek és megnyeritek, hogy örömetek teljes legyen“ vévén fel elmélkedése alapjául a jobbágyfalvi rom. kath. kis egyházközség multjának, a plebánia alapítása, a templom építése- és felszerelésének történelmi vázlatát előre bocsátva egy alkalmi szt beszédet tartott, melyben mig egyrészt feltüntette a jótétemény nagyságát, melyben a jobbágy-

falvi hivek a plebánia alapítása es templom építése által részesültek; másrészt szívökre kötötte a hiveknek abbeli kötelmeik teljesítését, melyek által a jótéteményre magukat érdemesekké tehetik. A szt. beszéd végeztével kezdetét vette a templom, oltár, szószék. processio-keresztnek megáldásának szertartása. Ezt követte mltsos és ftdő Kovács Ferencz főesperes és apát-plebános urnak lelkes és buzdító beszéde, melyre az ugyanaznap i telem e szavai: „Szerelmesim legyetek az igének cselekvői és nem csak hallgatói“ szolgálván alapul igen élénken buzdította a hiveket, hogy hitükhez és egyházukhoz a Jézus Krisztus által alapított egyedül üdvözítő egyházhoz hiven ragaszkodjanak, s így hitükben szilárdulva, reményükben erősölvén es a szeretetben gyarapodva leikük üdvét szorgalmasan munkálják.

E szt beszéd után fényes segédlet mellett végeztetett az ünnepély s szt. mise, mit a legszentebb oltári-szentséggel áldásadás zárt be. — Adja az ég, hogy a megáldott uj templom századokon át hirdesse Isten dicsőségét és a hivek lelki üdvének eszközlője legyen!

Ifj. Pap Fános,
r. k. lelkész.

— **Az állami középipartanoda igazgatóságától.** Budapest, 1882. május 22. Hegedüs Károly igazgató. *A budapesti állami középipartanodában a gépkezelők és fűtők számára rendezett első tanfolyam eredménye.*

A tanfolyam i. évi február hó 6-án nyitott meg, ekkor kezdetek meg az előadások és május 13-án fejeztettek be: ezen időtartam alatt csak két napon *nagypénteken* és *husvét vasárnapján* nem volt előadás. A tanfolyamra beiratkozott 157 tanuló, a kik közül a tanfolyamot elvégezte 103, a többi nagymérvü óra mulasztás miatt időözben kizáratt, illetőleg elmaradt. Az előadások naponként este 7 órától 9 óráig tartattak, összesen 164 órában, a vasárnapokon pedig délelőtt 9 órától 12-ig kezdetben mértani rajz tanítottat 21 órában, később kirándulások voltak. A gyakorlati oktatás az államvasutak gépgyárában ápril hó 24-én kezdetett meg s május 13-áig tartott, ott a tanulók egy művezető vezetése 18—20-tagból álló csoportokban három napon át gyakorolták magokat a locomobil és cséplőgép szerelésében és járatusában. A vizsgálatok május 14-én kezdődtek meg és 17-én fejeztettek be, az elméleti és gyakorlati vizsgálat párhuzamosan tartott, az utóbbi célra az intézet udvarán egy locomobil és cséplőgép volt felállítva és üzemben tartva. A tanfolyamot végzett 103 tanuló vizsgálatra jelentkezett 96 közül csak egy bukkott meg.

A megvizsgáltak közül: a *locomobil* és a *cséplőgép* kezelésére képesítettet 47, és pedig 4 *jeles*, 22 *jó* és 21 *elégés* osztályzattal. *Csak a locomobil kezelésére* 33; ezek között 15 *jó* és 20 *elégéses*; — a *locomobil kaszn* kezelésére *azaz fűtőnek* 15 és pedig 8 *jó* és 7 *elégéses* osztályzattal. A megvizsgált 96 tanuló között 25 vidéki, a többi pedig a fővárosi különböző gépgyárakból való munkás volt.

A mesterséget tekintve volt: 72 lakatos, 17 kovács, 5 esztergályos, 1 hivatalnok és 1 cséplőgép-résztulajdonos. Azon tanulók közül, — a kik a locomobil és a cséplőgép kezelésére képesítettet — jutalomban részesítettet 34. 2 kapott ezüst remontoir órát, a melynek feddőlapjába metszett: „*Jutalmul a gépkezelők és fűtők tanfolyamán tanusított szép előmenetelért.*“ 9 rajzeszközt, 5 szalagmércezt és 18 a gőzgépek kezelésére vonatkozó szakkönyvet, a melyeknek első lapjára iratt: „*Jutalmul a gépkezelők és fűtők tanfolyamán tanusított szorgalomért.*“

A locomobil és cséplőgép kezelésére képesített tanulók.

nevei közöltetni fognak a gazdasági egyesületekkel, és evidentiában fogja tartani azoknak lakhelyét az intézet igazgatósága is, hogy a földbirtokosoknak, — a kikhez e célból felhívást, fog intézni — képzett gépészeket ajánlhasson.

Irodalom.

— Van szerencsém jelenteni, hogy a budapesti egyetem hittani kara által 800 frttal jutalmazott „**A Bold. Szűz Maria Tisztelete**” című legközelebb megjelent munkám, melynek ára 3 frt 50 kr., nálam 15 intenzio fejében is megrendelhető. Gyűjtőknek ő péld. után ingyen példánnyal szolgálók. — Korábbi pályanyertes műveim közül „**A Kulturharez**” 13. (Ára 3 frt). „**Szabadság, egyéni, testv.**” (IV-ik kiadás ára 1 frt) pedig 4 intenzióért még kapható. E három együtt 30 intenzio. Valamennyi bérmentve küldetik. Bogács (u. p. Bogács) 1882. Borsodnyégyében. Aláíratos szolgálja Sully István lelkész.

— „**Önügyvéd**” (Knorr Alajostól. Kiadja ifj. Nagel Ottó Buda pesten.) E közhasznú műnek ismét egy új füzetet jelent meg és pedig a 4-ik füzet, értékezőn a felmondások és bizonyítványokról, tárgyalja a bekezelési és törlési engedélyeket, térítvényeket, számlákat és jegyzékeket, ezt követve kimerítőleg ismerteti a végintézkedések különböző neveit, az írásbeli és szóbeli magán- és közjegyzőkhöz letéteményezett írásbeli magán végrendeleteket, a közvégrendeleteket, a közjegyzői okirat minőségével felruházott és kiváltságos végrendeleteket, főkéi végrendeleteket, és a II. rész 3-ik fejezetét a törvényes osztályrészt ismertetésével zárja be. A 4-ik fejezet a szerződéseket általában tárgyalja, ismerteti azok kelleit, a szerződések ben előforduló magánviszonyokat, a szerződések mellék meghatározásait, e szerződések értelmezésének módját és megszüntetését, a szerződések kötésének alkatairól szólván, áttér a szerződések különböző neveire, melyek közül az ajándékozási, letéti és haszonkölcsön szerződéseket kimerítőleg ismerteti, kitüntetni azt is, hogy melyik szerződés milyen bélyegilleték alá esik; végre megkezdli a pénzkölcsön szerződés ismertetését. E gazdag tartalmú füzet ára 30 kr.

— Megjelent: „**Havi Közöny**” az elméleti és gyakorlati lelkipásztorság köréből. V. évfolyam. 1882. júliusi füzet. Tartalma: Egy nevezetes egyházi diffcultas s annak megfejtése. — Az újabbkori jámbor nőtársulatok. — A budapesti kir. ítélőtábla újabb ítélete az 53-ik §. ügyében. — Milyen lehetne a hit- és erkölcsnevelést kedvező sikerrel kezelni. — Decretum s. Cong. Rituum de Consecratione Ecclesiarum. — Ministeri rendelet a postán elvesztett pénzek s egyéb küldeményekről. — Irodalom. — Személyzeti hírek. — Tárca: A falu zűzje. — A renaissance és a pápaság. — Kapható Tokody Odónnál Temesvároitt. Ára 4 frt. — Megjelent és beküldött: „**A földrengések**” és azok megfigyelése. Kiadja a magyarhoni földtani társulat földrengési bizottsága. Budapest. Légrédy testvérek.

A napi események köréből.

— Zárünnepélyek. Junius 29-én a tanintézetek ünnepélyesen befejezték az 1881^{1/2} tanévet. A székesegyházban méltóságos és főtisztelendő Lönhart Ferencz erdélyi Püspök ur diszsegédlettel mondott „Te Deum”-os szent misén az összes papság, a tanári karok, a papnövendékek, gymn. és elemi tanodai ifjuság s számos vidékről érkezett szülő megjelent, a papnövendékek műénekekkel közreműködtek, Bessenyei Puhola József gymn. tanár pedig jeles egyházi szent beszédében a koronát föltette az ünnepélyre. Isteni tiszteltet után a gymnasium nagytermében gyűltek össze a tanulók és tanárok s nemcsak a természet, hanem a felső folyósó egy részét is zsufolásig megtöltöték a szülők és vendégek. 11 órakor a püspöki biztos és igazgató kíséretében megérkezett Püspök Ő méltósága is és kezdetét vette a tulajdonképeni iskolai zárünnepély, melynek részletei voltak: 1. a Kápolna, vegyeskar Kreuzertől, Fogarasy János karnagy vezetése mellett énekelt az ifjuság, — 2. „Pokayné” szavaltat, — 3. Ván-

dordal, vegyeskar Abttól, énekelt az ifjuság, — 4. érdemsorozatok felolvasása, — 5. jutalmak kiosztása, melynek végeztével a „*Catilina* jellemzése Cicero beszéde nyomán” czimen a segélyegylet részéről kitűzött pályatételre érkezett nyertes mű jellegű levélkéje felbontatott s a 20 frkos arany értéke 10 frtban kiadatott, 6. Zárszó, melyben Biró Béla igazgató az 1881^{1/2} tanév eredményeire visszapillantva, az év eseményei közül kiemelve különösen azt, hogy *Dr. Fogarasy Mihály* erdélyi püspök elhunytával elérvult erdélyi megye gyásza öröme változott az által, hogy a püspöki székre mélt. és ftdő Lönhart Ferencz fölszentelt püspök és káptalani helynök ur nevezetett ki főpásztorának, ki ezen minőségben legelső alkalommal szerencsétlenné az intézetet, a tanári kar nevében legmelegebb érzellemmel üdvözli. A fölzugó lelkes éljenzés csillapultával Püspök Ő méltósága szemledus beszédben köszönte meg az igazgatónak és tanári karnak fáradozását s alkalmi intelmet tartott az ifjusághoz. Ennek végén s a távozás alkalmával ismét lelkes éljenzésben törtek ki az ifjak és vendégek, s ha volt is egy-egy szülő, ki fájó szívvel hallotta gyermeke hanyagságának szomorú eredményét, a többség mégis megnyugtató örömmérettel s kedves benyomások közt távozott vissza a családi tűzhelyhez.

Az irdalmas rendű apácák intézetében is az vizsgálatok nagyobbbrészt Püspök ur Ő méltósága jelenlétében jun. 26–28. napjaiban mentek végbe s utóbbi napon zenével összekötött kedves ünnepélyvel zártak be.

— 200,000 forint alapítványt tett jun. 27-ének mint püspöksége felszászados évfordulójának emlékére Fm. Símor János bibornok-érsek és herczeg-prímás Ő Főmagassága és pedig 100,000 frtot egy Székesfehérvárott mint szülővárosában létesítendő árvaház számára, 100,000 frtot pedig a nagyszombati társas káptalan javára.

— **Figyelmeztetés!** Az 1882-iki év második felébe átlépvén, tiszttelettel kérjük az erdélyi rom. kath. irodalmi társulat tagjait s a Közművelődés előfizetőit, sziveskedjenek a tagdíjakat illetőleg az előfizetési pénzeket annál is inkább beküldeni a társulati pénztárnak, mert ellenesetben utánvételi lapokat küldünk az illetők költségére.

Pénztári üzenetek

— **S. E.** Urnak Erzsébetváros. Semmi fizetni való nincs 1882 végeig.
— **Dobszay A.** kanonok urnak. 1881-re 4 frt, 1882-re 4 frt. Szíves üdvözlét!

— 1759—1882. szám. Pályázat. A királyi kincstár kegyurasága alatt álló parajdi rom. kath. lelkési állomásra pályázat nyittatik. — Ezen állomásnak járandóságai következők: 1. készpénzben 310 frt évi fizetés. 2. Faállományul 21 frt. 3. Birtokból, a kincstári és legatumi fekvőségekből 159 frt. 4. Kepe pénz és fa 65 frt. 5. Stolaris jövedelem mintegy 55 frt. Összesen 610 frt. Pályázni kívánók fölhivatnak hogy bélyeges folyamodványukat és az ehhez csatolt táblázatos kimutatást a születési év, hó s nap, vegzett tanulmányok, fölszenteltetési év, és az eddigi alkalmaztatásra vonatkozólag folyó évi augusztus 1-ig a püspöki hatóságához czimezve beküldjék. — Károlyfehérvárrt, 1882. junius 30-án.

A püspöki hivatal.

K i a d j a: Az erdélyi rom. kath. irodalmi társulat. S z e r k e s z t ő - b i z o t t s á g. Felelős szerkesztő: BIRÓ BÉLA. Szerkesztőtársak: BALOGH IGNÁCZ, Dr. CSERNI BÉLA, FÁBIÁN SÁNDOR, Dr. TÓDOR JÓZSEF.